

RAHVASTIKU SOTSIAAL-MAJANDUSLIK JAOTUS JA ÜHISKONNA KIHISTUMINE

Tunnikava

Autor: Aive Kaldra

Vanuseaste	Gümnaasium
Tunni pikkus	90 min
Ainelõiming	<ul style="list-style-type: none">• Ühiskonnaõpetus I ja II• Ajalugu, IV kursus „Lähiajalugu I – Eesti ja maailm 20. sajandi esimesel poolel“• Praktiline eesti keel I, II ja III
Seos riiklikes ainekavades nimetatud õpitulemuste saavutamiseks	Teema käsitlemine toetab õpilase sotsialiseerumist ning ühiskondliku kompetentsuse kujunemist. Seejuures arendatakse nii õpilaste dialoogipidamise oskuse kui ka iseseisva kriitilise analüüsioskuse ja otsustusvõime kujunemist. See aitab õpilastel seada isiklikke eluplaane ning mõista erinevate vaadetega ning demograafiliste ja sotsiaalmajanduslike tunnustega inimesi.
Õpitulemused	Õpilane: <ul style="list-style-type: none">• on aktiivne kodanik ja suhestab ennast ühiskonna arenguga, osaleb aktiivselt ja vastutustundlikult ühiskonnaelus, sh kodanikualgatusprojektides koostöös kogukonna, avaliku sektori ja teiste partneritega;• tunneb ja väärtustab demokraatia põhimõtteid, inim- ja kodanikuõigusi ning järgib neid, märkab inim- ja kodanikuõiguste teemalisi kitsaskohti ühiskonnas ja reageerib nendele oma võimaluste piires;• mõistab inimeste õigust individuaalsetele, kultuurilistele ja maailmavaatelistele erinevustele, kui need ei ole inimsusevastased;• analüüsib kodanikuaktiivsuse mõju kogukonnale või ühiskonnale;• mõistab Eesti ühiskonna mitmekesisust, arvestab erinevaid arusaamu;• mõistab indiviidi võimalusi maailmakodanikuna ja selle tähendust.

Kestliku arengu eesmärgid	<ul style="list-style-type: none"> • 4. eesmärk: tagada kõikidele kaasav ja kvaliteetne haridus ning elukestva õppe võimalused • 5. eesmärk: saavutada sooline võrdõiguslikkus, suurendada naiste ja tüdrukute õigusi • 11. eesmärk: muuta linnad ja inimasumid kaasavaks, ohutuks ja jätkusuutlikuks
Maailmakodaniku pädevused	<p>Teadmised:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identiteet ja mitmekesisus • Sotsiaalne õiglus ja võrdsus <p>Oskused:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Süsteemne mõtlemine • Suhtlusoskus <p>Väärtused/hoiakud:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Avatus ja austus • Solidaarsus <p>Tegutsemisviisid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktiivne kaasatus ja panustamine • Uute lahenduste koostamine
Meetodid	<ul style="list-style-type: none"> • Loeng • Grupitöö • Arutelu
Õppevahendid tunni läbiviimiseks	<ul style="list-style-type: none"> • Ühiskonnaõpetuse õpik (Ühiskonnaõpetuse õpik gümnaasiumile, II osa, Maurus 2014) • Kestliku arengu eesmärkide tegevuskaardid • A3-paberilehed • Värvilised markerid või viltpliatsid • Värvilised post-it-märkmepaberid

Ettevalmistav kodutöö

Õpilased loevad läbi õpiku peatüki „Ühiskonna sooline ja vanuseline jaotus. Haridus sotsiaal-majandusliku staatuse tegurina“ ning vastavad oma teadmiste ja õpiku materjali põhjal peatükis olevatele küsimustele.

Õppetegevused

Sissejuhatus (10 min) – Arutelu õpiku peatüki põhjal

Õpetaja toetavad küsimused:

- Kuidas ühiskond jaguneb?
- Millised omadused või olukorrad võivad põhjustada isikute diskrimineerimist?
- Millest oleneb inimese staatus ühiskonnas?

- Kas staatus oleneb inimese enda tegevustest ja valikutest või on see ühiskonnas paika pandud?
- Kas inimene saab ise oma olukorda muuta?
- Kuidas saavad ümbritsevad inimesed (kogukond) tõrjutud ühiskonnaliikmeid aidata?

Kestliku arengu eesmärkide ja KAE kaartide tutvustamine õpilastele (10 min)

Õpetaja tutvustab klassile lühidalt kestliku arengu eesmärke ja nende olemust ning näitab kaardikomplekti, selgitades, kuidas kaardid on üles ehitatud.

Rühmatöö (30 min)

Õpilased jagatakse 5–6-liikmelisteks rühmadeks. Jagunemise korraldamise põhimõtted otsustab õpetaja.

Iga rühm saab endale valida ühe kaardi 4., 5. või 11. eesmärgi kaartide seast vastavalt rühmade arvule. Eelistada võiks hariduse teemat käsitlevate küsimustega kaarte nagu kõik 4. eesmärgi kaardid ja tegevuskaardid nr 13 või 14, sest hariduse valdkond on õpilastele kõige tuttavam ja selleteemaline tegevus võib toetada õpimotivatsiooni.

Rühmad valivad pärast kaardiga tutvumist endale sellelt ühe küsimuse, millega tahavad vastust otsides süvitsi tegeleda. Nad saavad A3-paberilehe ja värvilised markerid ning koostavad valitud küsimusele vastates mõttekaardi, mida klassile esitleda.

Rühmatööde esitlemine (15 min)

Rühmad esitlevad oma mõttekaarti klassile. Kuulajad kirjutavad iga esitluse kohta tekkinud küsimused ja oma kommentaarid või nõuanded *post-it*-märkmepaberitele ja kleeбивad need seinale riputatud mõttekaartide servale.

Küsimustele vastamine (10 min)

Pärast esitlusi koguvad rühmad saadud tagasiside kokku ja püüavad leida igale esitatud küsimusele vastuse. Vastuse kirjutavad nad teise värviga iga küsimuse alla ja kleeбивad *post-it*-märkmepaberile tagasi seinale oma mõttekaardi juurde.

Kokkuvõttev arutelu (15 min)

Õpilased vaatlevad seinale riputatud mõttekaarte, küsimusi ja vastuseid ning arutlevad, kas kõik küsimused on saanud vastuse ja kas eksisteerib ka alternatiivseid tegutsemisvõimalusi või arvamuse avaldamise viise.

Võimalikud jätkutegevused

Lähtuvalt [maailmakodaniku pädevusmudelist](#):

Eetiliselt vastutustundlik käitumine:

- Rühmatööna koostatakse mõttekaardi põhjal retsept, kuidas lahendada käsitletud probleemi.
- Näiteks: Millisel viisil saaks noortele koolis õpetada, kuidas rohkem koostööd teha, mitte konkureerida? (tegevuskaart nr 12)
- Retsept: Võta 2 kilo vastastikust lugupidamist, marineeri terves pakis empaatias, küpseta ühise tegutsemise tulel jne.
- Retseptid võib illustreerida, neist võib koostada postri või retseptiraamatu.

Aktiivne kaasatus ja panustamine:

- Kohapeal olemasolevate positiivsete muutuste jaoks vajalikest ressurssidest ülevaate koostamine ja probleemi lahendamiseks vajaliku väljaselgitamine.

Uute lahenduste koosloome:

- Kollaaži „Tuleviku kool“ loomine paaris- või rühmatööna tegevuskaardi nr 11 maailmavaatelise küsimuse põhjal.